

COMMISSIE STEDELIJK WATER EN WATERSYSTEEM

Delft, 31 oktober 2017

AAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN DELFLAND

Advies van de commissie Stedelijk Water en Watersysteem, tevens **conceptverslag** van de vergadering op 31 oktober 2017 over het aan haar voorgelegde voorstel van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, ter behandeling in de Verenigde Vergadering op 16 november 2017.

Aanwezig:

dhr. mr. M.A. Houtzager	hoogheemraad, voorzitter
mevr. drs. A.C.J. Jans	hoogheemraad
dhr. J.B. van den Berg	Ongebouwd
dhr. drs. L.W. Nanninga	Water Natuurlijk
dhr. J.H. Heijboer	AWPD
dhr. ing. L.G. Boekesteijn	AWPD
dhr. dr. P.A. Boot	PvdA
mevr. drs. E.E. van Hijlckama Vlieg	PvdA
dhr. P.J. van Adrichem	VVD
mevr. drs. M.E.H. Koop	CDA
dhr. T. van Heijningen	Bedrijfsgebouwd
mevr. P.J. Brocke	PvdD
dhr. H. Roeten	CU/SGP
dhr. A. Aartsen	Natuurterreinen
dhr. F.M. Hoyneck van Papendrecht	50plus
mevr. mr. A.I.L. Kooiman	secretaris

Locatie: VV-zaal, Brassersplein Delft

00. Presentatie Uitvoeringsprogramma Waterkeringen

In een presentatie door Jeroen Rietdijk wordt toegelicht hoe Delflands uitvoeringsprogramma voor waterkeringen tot stand komt.

01. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter opent om 13.30 uur de vergadering en heet iedereen welkom, onder wie zijn nieuwe collega mevrouw Jans.

02. Vaststellen notulen van de vergadering van 5 september 2017, inclusief toezeggingenlijst

Mevrouw Van Hijlckama vraagt of de vragen van de PvdA bij punt 05 en 06 kunnen worden besproken.

De voorzitter stelt voor die eerst te beantwoorden, wat tussen nu en twee weken gebeurt, en ze dan in de volgende vergadering te bespreken.

Mevrouw Van Hijckama stemt hiermee in.

Ze mist in de ingekomen stukken de vragen over baggeren die de PvdA heeft gesteld.

Pfh Jans zegt toe dat die de volgende keer op de agenda zullen staan.

Mevrouw Van Hijckama vindt het, naar aanleiding van het verslag, niet een goed idee om voor de projecten die op pagina 3 worden besproken een bulkkrediet aan te vragen, omdat daarmee de controlemogelijkheid van de commissie onder druk komt te staan.

De voorzitter antwoordt dat er juist meer informatie zal worden gegeven in het zogenaamde projectenboek, dat twee keer per jaar bij de burap en de jaarrekening zal worden gevoegd, en waarin de voortgang per project zal worden gerapporteerd als er afwijkingen zijn.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

03. Mededelingen

De voorzitter deelt mee dat deze vergadering voor de tweede keer een geluidsopname wordt gemaakt om die methode te kunnen vergelijken met een schriftelijk verslag. Hij vraagt daarom of de sprekers goed hun microfoon willen gebruiken en expliciet hun naam en partij willen noemen elke keer als ze inspreken.

Hij deelt verder mee dat het agendapunt GenX naar de commissie GSG is verplaatst.

Hij deelt verder mee dat de commissieleden zijn uitgenodigd voor een excursie naar de bochtafsnijding van de Schie op maandag 13 november van 15.00 tot 16.30 uur en dat ze zich kunnen opgeven bij de griffier.

Hij kondigt verder aan dat in januari of februari een overleg komt met de woordvoerders van de fracties om verder te praten over het invullen van de prestatie-indicatoren.

Hij deelt verder mee dat Rijkswaterstaat heeft besloten om een andere dan de Europese procedure te volgen wat betreft de stikstofnormen, zodat eerder kan worden begonnen met de aanleg. Hij voegt een link bij het verslag voor de toelichting.

Ten slotte deelt hij mee dat er voor de boulevard bij Scheveningen een Waterwetvergunning verleend is en er nog een in procedure is die ook zal worden verleend. Het gaat om een parkeergarage en een 'bak'. Beide aanvragen zijn nog extra extern getoetst door Delfland op de waterveiligheidsaspecten. Er zijn geen bezwaren wat dat betreft.

Pfh Jans deelt mee dat er een dag eerder twee incidenten zijn geweest: in Rijswijk is een tractor in het water gereden die er ook weer uitgevist is zonder nadelige gevolgen voor het oppervlaktewater en op de Honselersdijk bij de veilingroute is een vrachtwagen met 25 m³ bagger gekanteld: alles is weer netjes opgeruimd.

04.B Bespreekstukken

04.B.01 Begroting 2018

De voorzitter stelt voor alleen politieke vragen te stellen over de voor deze commissie relevante onderdelen van de begroting.

Mevrouw Van Hijckama vindt het een goede navolgbare begroting. Ze heeft alleen wel moeite met de terminologie als het om de procesindicatoren gaat. Er worden verschillende termen door elkaar gebruikt zoals prestaties, doelen en resultaten. Ze pleit ervoor om, niet nu direct maar later, het document nog eens door te akkeren zodat een eenduidig en consistent beeld ontstaat.

Verder zou ze graag zien dat er overal werkelijke procesindicatoren worden gebruikt die meetbaar zijn, ook voor klimaatadaptatie. Ze stelt voor om eventueel bij wijze van proef met indicatoren te gaan werken waar dat nu nog moeilijk lijkt.

De voorzitter antwoordt dat hij dat prima vindt.

Mevrouw Van Hijlckama leest dat bij de wijk Binkhorst proactief klimaatadaptief wordt geparticipeerd door Delfland, maar leest in het bestemmingplan dat het voor de gemeente al voldoende is als de standstillsituatie wordt bereikt en vraagt een toelichting.

De voorzitter antwoordt dat Delfland niet op basis van standstill met de gemeente heeft overlegd en dat een heel pakket aan mogelijke maatregelen is voorgesteld omdat er genoeg kansen liggen. Het blijft wel moeilijk dat af te dwingen omdat geen ruimtelijk instrumentarium voorhanden is. Hij gaat bij de gemeente Den Haag informeren wat de stand van zaken is en zal zeker een zienswijze indienen als het een andere kant dreigt uit te gaan dan tot nu toe was overeengekomen.

De heer Van den Berg is tevreden met de begroting die ambitie toont en de schuldpositie van Delfland verder afbouwt.

Hij vraagt nogmaals aandacht voor de N 468 en vraagt of daar de komende jaren de grote opgave wordt uitgevoerd.

Verder heeft hij moeite met de afwaardering van de Maasdijk omdat het nou eenmaal zo is dat een dijk zo sterk is als zijn zwakste schakel, dat je niet zomaar een nieuwe dijk aan kan leggen en dat het daarom onverstandig is om deze tweedelaagsveiligheid weg te nemen.

Hij is blij dat er een paar grote watersysteemprojecten in 2018 worden aangepakt en hij vraagt nog een toelichting op wat energiezuinig flexibel gemeelbeheer inhoudt waarbij hij erop wijst dat bij natte perioden juist snel moet worden gehandeld.

Verder is hij benieuwd naar de visie op bodemdaling die in 2019 vorm zal gaan krijgen omdat het voor agrariërs van groot belang is dat die zo beperkt mogelijk zal blijven in de toekomst. Hij merkt op dat ook de eerste voorbeelden van omgekeerde drainage in dit gebied al zijn uitgevoerd.

Ten slotte vraagt hij hoe praktisch het oppompen van het grondwater bij DSM verloopt nu de spoortunnel klaar is.

Pfh Jans antwoordt dat flexibel gemeelbeheer inhoudt dat zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van goedkope energie maar dat dat niet gebeurt als het veel regent.

De voorzitter antwoordt dat hij binnenkort weer overleg heeft met GS van de provincie om de N 468 te bespreken. Hij heeft als ultimatum 1 januari 2018 gesteld voor het bereiken van overeenstemming voor een gezamenlijke aanpak.

Hij antwoordt verder dat de Maasdijk weliswaar waterstaatkundig is afgewaardeerd, maar dat hij als cultuurhistorisch element toegevoegd is aan de landschapskaart van de provincie. Delfland heeft dus geen verplichtingen meer wat betreft waterveiligheid en eigendom. Daar is de VV akkoord mee gegaan.

Hij antwoordt verder dat de DSM-grondwateronttrekking inderdaad wel fasegewijs beëindigd zal worden nu de spoortunnel klaar is. De gemeente treft daarvoor al drainagemaatregelen. Er is al eerder geconstateerd dat het effect op de kades van Delfland meevalt en daarom heeft Delfland hier ook geen bemoeienis meer mee.

De heer Nanninga complimenteert met de begroting. Hij constateert dat er nog veel hectares onderwaternatuur moeten worden aangelegd (pagina 27) en hij vraagt of er daarvoor voldoende projecten op de plank liggen.

Verder vraagt hij of er ook geld bij kan als blijkt uit de hemelwaterstrategie dat er veel wordt bespaard omdat een deel van de neerslag niet meer afstroomt naar de waterzuivering. In de laatste informatieve VV over dit onderwerp werd ook nog gewezen op het water dat door lekke riolering naar de waterzuivering wegl loopt.

Pfh Jans antwoordt dat er genoeg projecten op de plank liggen om onderwaternatuur aan te leggen.

De voorzitter antwoordt dat hij de hemelwaterstrategie uitvoert samen met de portefeuillehouders Jans en Van Olphen omdat er veel raakvlakken zijn. Als beter te concretiseren is wat de besparingen zijn, zal hij die zeker aan willen spreken om tot de uitvoering van een maatregelenpakket te komen dat volgt op de strategie.

De heer Aartsen vindt het een prima begroting. Hij vraagt of de prestatie-indicatoren voor de ecologische waterkwaliteit kunnen worden vergeleken met landelijke cijfers en wat dan de verhouding tussen beide is.

Pfh Jans antwoordt dat deze indicatoren nog weinig concreet kunnen worden gemaakt en dat er nog een onderzoek loopt waaruit meer duidelijk moet worden.

De heer Boekesteijn vindt het een goed leesbare begroting. Hij leest dat wat geld wordt overgehouden omdat enige vertraging is opgelopen bij de versterking van complexe kades en dat

van koers gewijzigd is: er wordt meer energie in het voortraject gestoken. Hij vraagt of dat wel tijdswinst op gaat leveren.

De voorzitter antwoordt dat hij denkt van wel omdat het altijd langer duurt als je achteraf door procedures vertraging oploopt. Het is ook verstandiger om het zo aan te pakken omdat het allemaal grond is van particulieren.

De heer Van Adrichem complimenteert met de begroting maar vindt het nog steeds jammer dat hij telkens terug moet bladeren naar 2017 om te kunnen vergelijken.

Bij Stedelijk Waterbeheer (pagina 4) leest hij dat Delfland bij proactief 100% scoort maar hij wil graag weten of de watertoets bij de gemeenten ook resultaat oplevert.

De voorzitter antwoordt dat de steekproef wat dat betreft in de volgende commissie wordt geagendeerd en dat dat er goed uit ziet.

Mevrouw Koop vindt het een heldere begroting met goede voornemens. Ze zou graag bij de prestatie-indicatoren nog explicieter vermeld zien welk doel met de actie gediend is. Ze heeft haar twijfels bij het halen van de KRW-doelstelling vanwege de ganzen en muskusratten. Ze vraagt hoe daarmee om wordt gegaan.

Bij de strategische partners mist ze de bewoners die daar toch een hele belangrijke rol in spelen. Ten slotte vraagt ze hoe het college aankijkt tegen 30 miljoen extra middelen die het kabinet beschikbaar stelt voor innovatie en of dit in Unieverband of ook voor individuele projecten van waterschappen kan worden besteed.

De voorzitter antwoordt dat innovatie in de portefeuille zit van zijn collega Smits. Hij beaamt dat bewoners inderdaad een belangrijke rol spelen en zeker zullen worden betrokken bij het proces.

Hij antwoordt verder dat de muskusratten in een samenwerkingsverband met andere waterschappen worden bestreden. Er is geen verband met de KRW-doelstelling.

Pfh Jans antwoordt dat ganzenvraat een probleem is, maar niet het halen van de doelstelling in de weg staat. De aanpak van de ganzen wordt onderdeel van de zwemwaterfaciliteiten.

Mevrouw Koop vindt muskusratten wel een onderwerp waarbij goed met prestatie-indicatoren zou kunnen worden gewerkt.

De voorzitter antwoordt dat er eerdaags een veldbezoek staat gepland waar de beheersing van de populatie wordt toegelicht. Hij vindt de directe koppeling met vangsten niet op voorhand een goed idee omdat je ook wilt weten waar de muskusratten vóórkomen. Hij wil voorkomen dat vangers zich meer op vangsten zouden gaan concentreren en minder aandacht aan inspectie gaan besteden.

De heer Roeten vraagt of met strategisch omgevingsmanagement iets nieuws wordt bedoeld of dat het een nieuwe naam is voor dingen die altijd al werden gedaan.

Verder vraagt hij of voor de komende gemeenteraadsverkiezingen aandacht is besteed aan de vergroting van het waterbewustzijn door te wijzen op de noodzaak van klimaatadaptatie.

De voorzitter antwoordt dat in Zuid-Holland-verband met de waterschappen is afgesproken dat aangehaakt wordt op de omgevingsvisies van gemeenten zoals dat al bij de gemeente Den Haag gebeurt. Daarvoor is bij Delfland ook een toelichtingsdocument voor gemeenten in de maak.

Hij antwoordt verder dat eerder een brochure over water is verspreid onder gemeentepolitici met het oog op de verkiezingen.

De heer Hoyneck van Papendrecht complimenteert met de begroting. Hij wil nog wel wat extra aandacht voor het waterbewustzijn van de jeugd in grote steden, met name Den Haag. De temperatuur kan daar in zomers wel 6 graden hoger worden dan elders vanwege het heat-island-effect. Dit lijkt hem een probleem waar een kans ligt om groen met water te combineren en het waterbewustzijn in de stad verder te vergroten. Hij vindt ook dat Delfland daar waar mogelijk een rol in moet willen spelen.

De voorzitter antwoordt dat hij dat ook wil en dat dat al het geval is omdat er een stimuleringsprogramma is waaruit Delfland bijdraagt aan dit soort maatregelen. Onlangs is in het kader van 200 jaar Scheveningen de afspraak gemaakt dat er 8 schoolpleinen worden vergroend (4 op zand en 4 op veengrond).

Verder heeft Delfland aangeboden voor 50 procent te willen participeren in de waterstresstests die de gemeentes de komende jaren gaan uitvoeren. Verder noemt hij nog de regentonnenregeling in het Westland en de 70.000 tegels die onlangs in Den Haag zijn ingeleverd. Ook wordt via tuincentra informatie aangeboden om het waterbewustzijn te vergroten.

De commissie besluit de begroting als hamerstuk aan de VV voor te leggen.

04.B.06 Inlaat Spaanse Bocht

De heer Van den Berg stelt dat het 4 jaar geleden is dat deze afsluiter is geautomatiseerd en dat nu blijkt dat deze niet werkt. Hij vraagt of dit toen ook al bekend was en of er geen simpelere oplossingen mogelijk zijn, zoals plaatsing van een rooster om het vuil af te vangen.

De heer Heijboer constateert dat in 2009 al een krediet is verstrekt voor deze afsluiter. Hij vraagt of van de standaard afgeweken is waardoor dit probleem ontstaan is en of er meer van dit soort gevallen bestaan. Hij vraagt verder waarom dit een project wordt genoemd en geen onderhoud aangezien er geen sprake is van functiewijziging.

Mevrouw Koop vindt het prima dat dit gebeurt, maar vindt de motivatie wat summier. Verder mist nog een risico omdat het in partnerschap met Rotterdam wordt uitgevoerd.

De heer Roeten vraagt of hier sprake is van voortschrijdend inzicht en vraagt wat optie 1 inhoudt.

Pfh Jans antwoordt dat de afsluiter overgenomen is van de gemeente Rotterdam. Volgens Delflands beleid moet die nu dubbellaags (redundant) worden uitgevoerd. De ingreep kost meer dan de boekhoudnorm voor onderhoud dus wordt hij als project opgevoerd.

Optie 1 is eigenlijk geen duurzame oplossing en daarom in het voorstel niet verder uitgewerkt.

De commissie besluit het voorstel als hamerstuk aan de VV voor te leggen.

04.B.07 Ondergrondse Waterberging Sparta

De heer Heijboer constateert dat de waterberging met 200 euro per m³ voldoet aan de kostennorm daarvoor. Hij vindt het een mooi project en hij heeft begrepen dat Delfland meefinanciert en dat de verdere risico's bij de andere partijen liggen. Het verbaast hem alleen dat de communicatie vooral op de wijk Spangen is gericht terwijl er veel breder kan worden gecommuniceerd. Ook permanente aandacht via een informatiepaneel is mogelijk.

De heer Van Adrichem vraagt of het project niet alsnog op een financiële bijdrage kan rekenen uit de innovatiepot. Verder vraagt hij of er breder over kan worden gecommuniceerd.

Mevrouw Koop sluit zich aan bij de oproep om hierover breder te communiceren.

De heer Roeten sluit zich aan bij de oproep om breder te communiceren.

De heer Hoyneck van Papendrecht sluit zich aan bij de oproep om breder te communiceren.

Pfh Jans bedankt voor de complimenten en gaat hierover zeker breder communiceren.

De voorzitter verklaart de nadruk op Spangen voor de communicatie uit het feit dat het om een burgerinitiatief gaat dat hier tot uitvoering komt. De bewoners die dit hebben voorgesteld en die erbij zijn betrokken, verdienen alle lof.

Er zal zeker breder over worden gecommuniceerd omdat er meer dan dit soort mogelijkheden zijn zoals het ADO-stadion, hoewel daar op kunstgras wordt gespeeld. Voor de aandacht via een informatiepaneel zijn ook al plannen in de maak.

De commissie besluit het voorstel als hamerstuk aan de VV voor te leggen.

04.B.06 Watergang Aalkeet Buitenpolder

De heer Boot vraagt hoe het mogelijk is dat dit gemaal blijkbaar al niet goed heeft gewerkt vanaf het begin en hoe er van deze ervaring wordt geleerd.

De heer Van den Berg memoreert dat dit gemaal een te hoge capaciteit heeft, waardoor het veelvuldig aan- en uitslaat en vanaf het begin niet goed heeft gefunctioneerd. Wat hij niet snapt in de nieuwe dimensionering is waarom er dan wel genoeg ruimte is voor een natuurvriendelijke oever van 5 meter breed. Verder vraagt hij of er bij het nieuwe ontwerp rekening is gehouden

met de grootte van de duiker die onder de A20 door ligt en een deel van het water van de polder aanvoert. Hij vraagt hoe de kosten zijn verdeeld over oever en aanpassing.

De heer Nanninga vraagt waarom destijds niet voor een bredere watergang is gekozen.

De heer Van Heijningen vraagt of bij deze oplossing ook overwogen is om het vuil af te leiden naar het gemaal waar het automatisch kan worden verwijderd, omdat het nu mogelijk extra onderhoud kost omdat het door een medewerker van Delfland zou moeten worden verwijderd bij de extra duikers.

De heer Boekesteijn vindt het prijzenswaardig dat er toch aandacht is voor een natuurvriendelijke oever terwijl dat voor de KRW in dit geval niet hoeft.

Pfh Jans antwoordt dat bij het ontwerp van destijds met een lagere bodemweerstand van de watergang rekening was gehouden dan in de praktijk daarna bleek op te treden. De kosten zijn voor ongeveer de helft voor de duikers en de helft voor de oevers. Er is in deze aanpassing rekening gehouden met de duiker onder de A20 en die is voldoende ruim gedimensioneerd. Ze zegt ten slotte toe dat nog zal worden nagegaan of extra onderhoud kan worden voorkomen door het vuil naar het gemaal door te geleiden.

De commissie besluit het voorstel als hamerstuk aan de VV voor te leggen.

05.I.07 Stand van zaken vislood

De heer Roeten vraagt waarom er voorlopig toch geen actie wordt ondernomen om vislood in het water te voorkomen.

Pfh Jans antwoordt dat er door het ministerie van Economische Zaken en door Sportvisserij wel aandacht wordt besteed aan het oplossen van dit probleem. Het is echter niet zo dat de waterkwaliteitseisen worden overschreden, dus in die zin is er geen noodzaak. Overigens heeft ze onlangs van een sportvisser begrepen dat er ook geen alternatieven voorhanden zouden zijn in de viswinkel.

Mevrouw Koop stelt voor om in analogie met de tuincentra de hengelsportwinkels te informeren over alternatieven. Ze vindt ook dat er in de contacten die met Sportvisserij worden onderhouden op aangedrongen moet worden.

Mevrouw Van Hijckama stelt dat er weliswaar geen normen worden overtreden, maar dat de hoeveelheden op bepaalde plaatsen in de waterbodem indrukwekkend zijn en dat bij verdere oxidatie van lood toch erg giftige stoffen vrijkomen.

De heer Roeten stelt dat volgens de geldende regels die verbieden om oppervlaktewater te verontreinigen, toch al opgetreden zou kunnen worden tegen achterlaten van vislood.

De heer Nanninga vraagt of dan ook tegen lood op daken moet worden opgetreden omdat dat indirect ook het oppervlaktewater vervuult.

Pfh Jans zegt toe het onderwerp wat verder te zullen laten toelichten omdat het juridisch nogal lastig ligt.

06. Rondvraag en sluiting

De heer Van den Berg vraagt wat de stand van zaken is bij de calamiteit op de Kwakelweg 14.

De voorzitter antwoordt dat de situatie is genormaliseerd en dat er een evaluatie komt. Hij kan er op dit moment verder weinig van zeggen.

De heer Van Heijningen zag onlangs in de Wateringse Polder dat er vlakbij de geplande waterberging ook nog een natuurlijk meertje ligt. Hij vraagt of dat mogelijk nog onderdeel kan worden van de waterberging.

Pfh Jans zegt toe dit na te laten gaan.

Mevrouw Van Hijckama vraagt of niet in een andere zaal kan worden vergaderd omdat het licht slecht is.

De voorzitter antwoordt dat dat niet kan omdat in de VV-zaal de opnameapparatuur staat. Hij zal laten nagaan of het licht kan worden verbeterd.

Mevrouw Van Hijlckama vraagt of er al meer bekend is over de rivierkreeftjes.

De heer Nanninga vult aan dat dat ook interessant is omdat die mogelijk door hun graafwerk de dijken ondermijnen, terwijl niet duidelijk is of bestrijding niet toch werkt. Mogelijk kan een beroepsvisser eens een uitnodiging krijgen om daarover meer te vertellen.

De voorzitter antwoordt daar in collegeverband eens over te zullen nadenken.

De heer Roeten vraagt hoe het met de grondwateronttrekking bij de A4 gaat.

De voorzitter antwoordt dat dat goed verloopt en dat er geen signalen uit de omgeving zijn dat er iets misgaat. Onlangs is de ontijzeringstrap uit de onttrekking verwijderd omdat overgegaan is op vacuümbemaling waardoor ontijzering niet meer nodig is. Rijkswaterstaat monitort de onttrekking en rapporteert jaarlijks over het verloop. Te zijner tijd kan deze informatie wel weer worden besproken als er behoefte aan is.

De voorzitter sluit om 16.20 uur de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Stedelijk Water en Watersysteem d.d. 28 november 2017.

De Voorzitter,

De Secretaris,

dhr. mr. M.A. Houtzager

mevr. mr. A.I.L. Kooiman